

VOLKS BELANG

Jaargang 131 - nummer 4 - april 2010 - maandblad

Franstalige onwil

Wie is er au fond verantwoordelijk voor de politieke crisis van vandaag? De Francofonen natuurlijk. Zij willen geen splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, zij steunen extremisten zoals FDF-er Olivier Maingain, zij geven burgemeesters in de Vlaamse rand de raad de wet niet

na te leven, zij willen een uitbreiding van Brussel, zij willen nog meer faciliteiten voor de Frans Gemeenschap. Zij willen geen staatsvorming. Open Vld-voorzitter Alexander De Croo voelde dit tijdens de onderhandelingen over de splitsing van Brussel-Halle-Vil-

voorde meteen aan en gaf het vertrouwen in de federale regering op. Of zijn rechtlijnigheid voor Open Vld ook kan omgezet worden in electorale winst, zal pas na federale verkiezingen blijken.

**Lees blz. 2, 7, 8 en 9:
commentaar en analyse.**

INHOUD

INTERVIEW
Claudine Curran
(Open Vld-vrouwen) pleit
voor quota

/4

ONDERWIJS
GO vraagt meer politieke
steun

/3

BOEKEN
De Zoo als bron van
inspiratie

/10

Francofone doodgravers

Wie is au fond verantwoordelijk voor de politieke crisis van vandaag? De Francofonen natuurlijk. Zij willen geen splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde, zij steunen extremisten zoals FDF'er Olivier Maingain, zij geven burgemeesters in de Vlaamse rand de raad de wet niet na te leven, zij willen een uitbreiding van Brussel, zij willen nog meer faciliteiten voor de Frans Gemeenschap. Zij willen geen staatsvorming. Meer gematigde Franstalige stemmen zoals Elio Di Rupo of Joëlle Milquet zeggen wel dat ze van goede wil zijn, maar als het erop aan komt, gooien ze constant nieuwe eisen op tafel. De Franstalige liberalen floten op geen enkel moment de stokebrand Maingain terug. Hij heeft alle tijd een vrijgeleide gekregen om de onderhandelingen te torpederen. De Franstalige liberalen zouden in de toekomst best twee keer nadenken alvorens ze met doodgraver Maingain nog vriendschap onderhouden.

Natuurlijke partners

Niet alleen de Franstalige partijen, ook N-VA zette zich op de lijn van de provocaties en uitdagingen. Daarin zijn het FDF en N-VA haast natuurlijke partners. Beiden hebben er geen belang bij dat er een oplossing komt voor de taalkundige samenlevingsproblemen in België. Zij teren op het verval van het regime. Uiteindelijk is dat ook hun doel: een streep trekken onder de Belgische staat. Hoe moet de houding van Open Vld ingeschat worden? Heeft de Vlaams-liberale voorzitter Alexander De Croo met vuur gespeeld toen hij het vertrouwen in de federale regering opzegde? Open Vld zou met de gedachte hebben kunnen spelen dat het vervroegen van verkiezingen voor haar beter uitkomt. Dit om te voorkomen dat de CD&V met Yves Leterme en Herman Van Rompuy eerst een glansrol zouden spelen tijdens het Europees voorzitterschap om zich dan enkele maanden voor de verkiezingen opnieuw in het radicale kamp te plaatsen van N-VA en op het communautaire thema opnieuw de verkiezingen te

winnen. Handelde hij 'met voorbedachten rade'?

Die schuldvraag kan nu niet beantwoord worden, alle speculaties ten spijt. Wat De Croo deed was moedig en het leverde hem op korte tijd succes en bekendheid op, maar de vraag blijft of dit voor zijn partij tot electorale winst zal leiden. Dat zullen we maar pas weten na de volgende verkiezingen. De rest is, om het eens banaal uit te drukken, 'koffiedik kijken'. Pas na de verkiezingen zullen in de Melsensstraat de rekeningen kunnen gemaakt worden. Wat de jonge partijvoorzitter deed, is voor de zeden in de Wetstraat ongewoon, maar onverantwoordelijkheid kan je hem niet aanwrijven. Hij voelde al snel aan dat vooral de Franstaligen niet bereid waren om tot een oplossing van BHV te komen en hij heeft met een frisse kijk conclusies getrokken. Hij was overigens niet de enige: ook bemiddelaar Dehaene zag het met de Franstalige dwarsliggerij niet meer zitten en gaf er de brui aan. Ook hij ergerde zich aan het oplazen van de gemaakte afspraken en het afremmen van de gesprekken. De afscheidsbrief die hij na het mislukken van de onderhandelingen schreef, spreekt boekdelen: 'Ik was er mij goed van bewust dat de opdracht alles weg had van een 'mission impossible'.

Vervelling

CD&V heeft na de crisis snel een vervellingsproces ingezet. De verbrande Yves Leterme werd als kopman opzij gezet door nieuwe kopvrouw Marianne Thyssen. Leterme staat na drie jaar politiek gehannes met lege handen. Na de vorige federale verkiezingen deed hij onhaalbare belofes. Hij stapte toch in een regering zonder garanties op een staatsvorming en hij vond vervolgens geen oplossing voor BHV. De strategie van CD&V nu is duidelijk: 'Wij hebben alles geprobeerd om tot oplossingen te komen, maar Open Vld wou niet.' De verkiezingsstrijd tussen deze twee partijen gaat erg bitsig worden. Als er verkiezingen komen, is het nog

niet zeker dat ze over het communautaire zullen gaan. Met verkiezingen weet je maar nooit. Denk maar eens terug aan 1999 toen de verkiezingen over besmet kippenvlees gingen, terwijl de partijen zich maar uitsloofden om inhoudelijke thema's te bespelen. Als het communautaire thema toch onderwerp van de verkiezingsslag wordt, dan is duidelijk dat partijen als de N-VA opnieuw hun slag zullen thuishalen. Men draagt de heren Maingain en De Wever in dat geval in een zetel naar de verkiezingsoverwinning. Het zou dan ook moeilijk kunnen worden voor Open Vld die het communautaire niet vooraan in de vitrine heeft liggen. En straffer doen dan N-VA zal er niet inzitten.

Antipolitiek

Het grootste gevaar zit evenwel in de antipolitieke stroming die het bij de kiezers zou kunnen halen. De vertoning van de voorbijge weken is niet fraai en het onvermogen van de politiek om problemen op te lossen zou wel eens tot antipolitiek stemgedrag kunnen leiden.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:

Bert Cornelis,
Kramersplein 23, 9000 Gent
Hoofredactie:

Bert Cornelis Bert@Reflexct.be

Vormgeving:

Ildé Cogen ilde.cogen@openvld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax:

09/221.12.15

www.liberaalarchief.be

luc.pareyn@liberaalarchief.be

“We kunnen meer politieke steun gebruiken”

Raymonda Verdyck is afgevaardigd bestuurder van GO, het gemeenschapsonderwijs. Onder het motto ‘Waarheen met het Vlaams onderwijs’ gaf zij voor het LVV een overzicht van de meest belangrijke aspecten die het GO vandaag bezighouden: het aspect van de levensbeschouwelijke kentekens, de neutraliteit, concurrentie in het onderwijslandschap, gelijke kansen en de capaciteitsproblemen. Verdyck deed een opvallende oproep voor meer steun vanuit de politiek voor het gemeenschapsonderwijs.

Open geest

Vooreerst omschreef Verdyck de grondwettelijke opdracht van het GO. De Grondwet waarborgt zowel de vrijheid van het organiseren van onderwijs als de vrije keuze van ouders en leerlingen. De gemeenschap heeft de plicht om die keuze mogelijk te maken. Ook de neutraliteit is gewaarborgd in de vorm van het respect voor alle filosofische opvattingen en de waardering van de verscheidenheid van het individu in het pedagogisch project. De leuze van het GO is dan ook: “Een open geest begint bij het GO”. Concreet wordt die neutraliteit ingevuld door alle erkende levensbeschouwingen aan te bieden en jongeren te leren omgaan met verschillende standpunten en de diversiteit in de samenleving. De laatste jaren is de samenleving geëvolueerd. De maatschappij seculariseert enerzijds, anderzijds is er door de migratie meer belangstelling voor andere godsdiensten dan de traditionele. Vandaar dat ook veel nieuwkomers kiezen voor het GO. Het gemeenschapsonderwijs staat immers open voor andere godsdiensten. Wat wel een probleem vormt, is de toename van de apartheid. Jongeren staan naast of zelfs tegenover elkaar in plaats van de verscheidenheid in elkaar te ontdekken en te waarderen. GO propageert als remedie hiervoor dan

Raymonda Verdyck bij het LVV

ook het actief pluralisme dat niet zoekt naar de verschillen, maar uitgaat van wat mensen bindt. Dit komt tot uiting in de vrijheid van meningsuiting, de scheiding van kerk en staat, de gelijkwaardigheid van man en vrouw. In dat kader moet dan ook de beslissing van GO gezien worden om het dragen van hoofddoeken op school te verbieden. “Groepsvorming of segregatie op basis van uiterlijke levensbeschouwelijke kentekens moet voorkomen worden”, aldus Verdyck.

“Ook de andere onderwijsnetten hebben hierin evenwel hun verantwoordelijkheid te dragen. We willen ook dat het debat verbreed wordt. Het debat mag zich niet beperken tot onderwijs alleen. Het heeft geen zin standpunten in te nemen in het onderwijs die dan later niet worden gehonoreerd door de arbeidswereld of de brede samenleving.”

Te weinig investeringen

Na een uiteenzetting over het gelijkheidskansenbeleid ging Raymonda Verdyck dieper in op de capaciteitsproblemen in het onderwijs. Zowel in enkele Vlaamse steden, zoals Gent en Antwerpen, als in Brussel, zijn er scholen tekort. En dit als gevolg van de bevolkingsaan groei.

Raymonda Verdyck zegt onomwonden dat er de voorbije jaren onvoldoende is geïnvesteerd in het bouwen van scholen. “Het tekort aan scholen waar we nu mee geconfronteerd worden, is slechts het begin. De oplossing ligt niet in het ongebreidel bijbouwen van scholen, maar wel in het bouwen van nieuwe brede en duurzame scholen. Bij het bouwen moet men nadenken over de herbestemming van de gebouwen indien de nood aan scholen afneemt. Verdyck ziet veel in de modulaire scholen zoals ze in Nederland bestaan. Bovendien deint het capaciteitsprobleem uit naar andere kleinere steden en gemeenten. De beweging heeft veel van cirkels rond de grote steden. De omvang hiervan is echter nog niet exact vast te stellen.

En dan is er nog de financiering. Het GO krijgt van de overheid te weinig middelen om de noden op het vlak van infrastructuur in te vullen. Bovendien doet Raymonda Verdyck een algemene oproep naar de politiek om het GO meer te steunen. “We moeten meer vrienden van het GO kunnen verwerven”, besluit de afgevaardigd bestuurder.

B.C.

“Quota zijn nodig om de realiteit te reflecteren in bepaalde thema’s”, zo vindt Claudine Curran, de voorzitter van OpenVld-vrouwen. Daarom vraagt zij dat de partij op haar Toekomstcongres in juni resoluut voor het invoeren van quota gaat. “Het is nu wel duidelijk dat gendertrainingen geen zoden aan de dijk zetten. We moeten ingrijpen en spelregels vastleggen willen we op vele vlakken tot een rechtvaardig evenwicht komen tussen mannen en vrouwen”.

“Alleen quota kunnen evenwicht tussen mannen en vrouwen herstellen”

Claudine Curran komt helemaal niet uit de politiek. De voorzitter van de OpenVld-vrouwen groeide op in een arbeidersgezin in het West-Vlaamse Diksmuide. Later vond ze op eigen houtje haar professionele weg in enkele Amerikaanse bedrijven. Haar man is een New Yorker, uit de Bronx. Verder kwam uit onverwachte hoek een andere uitdaging. Claudine stapte laat in de politiek. In 2004 kwam ze in contact met de werkgroepen van Johan Van Hecke en Dirk Sterckx: internationale en Europese politiek blijven haar *dada's*. Maar ze ging ook op zoek naar vrouwen-thema's, en vooral naar de gelijkberechtiging van vrouwen in het beroepsleven. Zo kwam ze uit bij de toenmalige VLD-vrouwen. En van dan af ging het snel. In februari 2008 werd Claudine verkozen tot voorzitter van de OpenVld-vrouwen. Twee jaar lang werkte ze in stilte aan het uitbouwen van de blauwe vrouwenorganisatie.

Hoe kijk je op die periode terug?

Claudine Curran: “Wel, toen men mij vroeg om voorzitter te worden, aarzelde ik eerst. Ik werkte en had een heel drukke job en zat heel vaak in het buitenland. Intussen had ik in de partij toch al contacten opgebouwd met mensen zoals Patricia Ceysens en Noël Slangen die in die periode de ‘spiegelgroep’ had opgericht waarin hij mensen samenbracht uit alle geledingen van de samenleving. Tijdens een laatste gesprek waar ik dan toch toezegde, had ik een papiertje bij met aan de ene kant een heel lang lijstje met ‘no’s’ en een heel kort lijstje met allemaal ‘yes-sen’. Ze hebben me dan toch uiteindelijk kunnen overtuigen om het te doen en zo werd ik verkozen. Dat was voor mij al een eerste boeiende oefening in de politiek.”

Je kwam toen in een partij terecht die je niet echt kende. Hoe ging dat?

“Ik heb veel steun gehad van Noël Slangen. Hij leerde mij de wegen kennen om iets te bekomen. Ik kwam uit het bedrijfsleven en dat hielp om je te organiseren. Maar het politiek milieu is toch nog wat anders. Al vlug kwam ik tot de vaststelling dat ik het in mijn een-tje moest rooien. Het werden twee jaren van zoeken en ploeteren.”

Heeft een politieke partij een vrouwenafdeling nodig?

“Ik krijg vaak die vraag. Ik hou niet zo van die feministische toestanden. Op de barricades staan, met spandoeken opstappen in de Wetstraat. Neen, ik denk dat je daar niet veel mee bereikt. De vrouwenbeweging heeft 200 jaar op de barricade gestaan en je ziet waar men staat. Ik vind het veel belangrijker dat je het genderthema op de agenda houdt. En daar vind ik dat de partij te economisch gericht is en het sociale en genderthema pas op de tweede plaats komen. Die thema's wél op de agenda houden, is de grote rol van een vrouwenafdeling in een partij. Ik zie dat vaak in vergaderingen en werkgroepen. Als je niet voortdurend op je hoede bent en op dezelfde nagel blijft kloppen, valt je thema gauw van tafel. Netwerken zijn hierbij heel belangrijk. Je moet mensen kunnen samenbrengen om over problemen na te denken en oplossingen te zoeken. Zo zijn die oplossingen ook echt gedragen.”

Men hoort vaak dat Open Vld een machopartij is, een mannenclub waar vrouwen ‘gedoogd’ worden. Is dat ook jouw ervaring?

“Ik hoor niet graag het woord ‘macho’. Je hebt in de partij ook ‘macha's’, de vrouwelijke macho's. Je moet weten dat we uit een periode komen met heel sterke mannelijke figuren zoals Guy Verhofstadt, Patrick Dewael en Karel De Gucht. Natuurlijk waren zij de kopstukken en daartegen als vrouw opboksen is onnoemelijk moeilijk. Maar dit gegeven zwakt in de partij af en ik zie dat vrouwen stilaan meer kansen krijgen. Gelukkig maar. Die evolutie heeft volgens mij ook met de voorzittersverkiezingen te maken. We hebben met Alexander De Croo een nieuwe start genomen, met nieuwe mensen die een andere partijcultuur verdedigen.”

Toch is er nog een hele weg af te leggen om de vrouwelijke vertegenwoordiging te versterken. En dit lukt niet altijd. Zo werd je voorstel afgewezen om het partijbestuur uit evenveel mannen als vrouwen samen te stellen?

“Helaas wel. We hebben dat geprobeerd. Een politieke partij moet de weerspiegeling zijn van de maatschappij en dat is Open Vld nog altijd niet. Ik ben voor diversiteit en als die niet op een natuurlijke manier kan bereikt worden, moet je de regels aanpassen. Anders kom je er niet.”

Dus heb je quota nodig?

“Juist. Quota zijn nodig om de realiteit te laten reflecteren in bepaalde thema's, al was het maar om economische en demografische redenen. Vrouwen zijn geen minderheid, wij zijn de meerderheid maar worden geminoriseerd. We hebben een inhaalbeweging nodig. Zonder quota gaan we er nooit komen. Alle mogelijke middelen zoals gendertrainingen ten spijt. Ik pleit dus uitge-

**INTERVIEW MET
CLAUDINE CURRAN
(voorzitter Open-
Vld-vrouwen)**

sproken voor quota en verwijs daarvoor naar landen zoals Noorwegen. Je kan een quotaregeling wel beperken in de tijd, bijvoorbeeld vijf jaar, je kijkt dan naar de resultaten en je stuurt bij. Ik pleit voor een veertig-procent-vertegenwoordiging. De partij wil in haar congresstukken voor het Toekomstcongres in juni tot dertig procent gaan. Voor mij totaal onbegrijpelijk voor een progressieve partij die voor 'Moedige Verandering' gaat. Goed, in veel Scandinavische landen gaat men zelfs tot 55 procent. We gaan daar als vrouwenorganisatie op het congres een punt van maken."

Wat kan het liberalisme voor vrouwen nog betekenen?

"Heel veel. Eigenlijk alles. Liberalisme geeft vrouwen het besef dat zij een vrije

keuze hebben, dat je je leven zelf in handen kunt nemen, en als je wil, dat je kunt bereiken wat je wenst te bereiken. En je ervaart dit vooral in situaties waarin die vrijheid beknot wordt, in allochtone gemeenschappen waar vrouwen onderdrukt worden, bij intrafamiliaal geweld, op de arbeidsmarkt. Je mag als vrouw dus niet aan de zijlijn blijven maar je moet voortdurend voor je rechten opkomen."

Vrouwen zouden dus ook de vrijheid moeten hebben om een hoofddoek te dragen. Maar ik merk dat liberalen een verbod op het dragen van een hoofddoek verdedigen. Hoe knoop je dit aan elkaar?

"De meningen binnen de partij over dit

thema zijn verdeeld. Je wil enerzijds vrouwen de vrijheid geven een hoofddoek te dragen, voor zover dit vrijheid is, wel te verstaan. Anderzijds komen liberalen op voor de neutraliteit in het gemeenschapsonderwijs en verdedigen zij een verbod. Ik merk dat we daar niet uit geraken. Dit is en blijft een heel moeilijke discussie."

Een ander terugkomend vrouwen-thema is de loonkloof tussen mannen en vrouwen. Vaak zijn vrouwen zélf de oorzaak van die kloof, hoor je. Omdat ze bijvoorbeeld deeltijds willen werken.

"Een groot deel van het probleem zijn de themaverloven. Vrouwen willen deeltijds werken, ze willen loopbaanonderbreking, ze willen een sabbatjaar, ze willen een wereldreis maken, ze willen voor de kinderen en ouders kunnen zorgen... Maar ze missen daarmee dan ook vaak de kans om promotie te maken. Ze gaan zelfs vaak niet achter promoties aan omdat ze dan op hun vrije tijd inleveren. En dat is jammer. Ze zijn zich niet bewust dat ze tegelijkertijd hun pensioen hypothekeerders. Ik merk vooral bij jongere vrouwen dat door al die mogelijkheden ze niet meer zo carrièregericht zijn. En andere verontrustende factor is het 'Wellness fenomeen' en ik vraag me af wat de invloed van die trend zal zijn op langer termijn. Heel verontrustend in het huidige klimaat van 'langer werken moet' en 'werken moet terug sexy worden'. Men gaat werken om in zijn vrije tijd te kunnen doen wat men wil. Vroeger ging men eerder ging werken om een carrière uit te bouwen en ergens te komen. Dit zijn valkuilen en, jawel, we zijn er voor een deel zelf de schuld van. Het is heel belangrijk dat we nadenken over de consequenties van het nemen van themaverloven, loopbaanonderbrekingen en van het kiezen voor deeltijds werk. Spijtig genoeg zitten veel vrouwen immers nog altijd vastgeroest in een rollenpatroon. Wanneer ze geconfronteerd worden met een echtscheiding of met pensioen gaan, merken ze pas dat ze een zware financiële achterstand hebben. Dit is heel eenvoudig op te lossen door jaarlijks een extract van het opgebouwd pensioenbedrag te sturen zodra ze beginnen

te werken. Ook de pensioen-split moet op de agenda."

Armoede en vrouwen, nog zo'n combinatie waar men niet kan naast kijken?

Exact één week voor de Internationale Vrouwendag verschenen in de pers de resultaten van een onderzoek van de Koning Boudewijnstichting over armoede in België. De cijfers waren ronduit hallucinant. In het Europese jaar van de Armoede moeten meer dan één op de vijf vrouwen vechten om op het einde van de maand alle rekeningen te kunnen betalen. De armoede bij alleenstaande moeders wordt dan ook een steeds groter probleem in onze maatschappij. De situatie heeft spijtig genoeg niet alleen een impact op het welzijn van de moeders, maar ook op de kinderen en hun functioneren op school. Ik vind dat de opdracht van de leraars vandaag dan ook veel groter is dan enkel onderrecht geven. Ze moeten ervoor zorgen dat kansarme kinderen de wapens in handen krijgen om te slagen in onze moderne maatschappij zodat deze kinderen niet terechtkomen in de negatieve spiraal van generatiearmoede. In een welvarend Vlaanderen kan en mag men dit niet aanvaarden.

Vrouwen en politiek is niet zo'n eenvoudige combinatie. Gwendo-

"Je moet de abortuswet eerst evalueren en pas dan nadenken over een verlenging van de periode."

lyn Rutten zei daar ooit over: "Ik wil ook niet doen alsof het allemaal simpel is. Als je thuiskomt van een debat en om halftwee de kots van je zieke kindje staat op te vegen, denk je natuurlijk: waar ben ik mee bezig? Als ik mijn ouders, mijn schoonouders, mijn man en de babysitdienst niet had gehad, dan was die campagne voor het voorzitterschap nooit gelukt. Maar als je job je echt boeit, dan overleef je dat wel." Akkoord?

"Politiek komt voor vrouwen vaak op de laatste plaats, na het werk, na het gezin. En het klopt dat zonder steun van je omgeving, van je partner je er niet komt. Je moet je goed organiseren, anders lukt het niet. Maar eens je weet wat je wil, en je krijgt alles op een rij, dan kom je er vroeg of laat toch."

Zijn jullie bezig met feminisme, de vrouwen die voor hun rechten op de barricade staan?

"Nee, dit is niet aan mij besteed. Neem nu de Internationale Vrouwendag. Wat betekent dit in werkelijkheid. Op die ene specifieke dag worden alle 'vrouwen thema's' extra in de verf gezet. Er wordt gemarcheerd, gedebatteerd, al dan niet ludieke organisaties opgezet. Daarna ebt alles weg in de deemstering en glijden we stilletjes naar 'secretaresse dag' toe. Splinterdagen, momentopnames zonder meer. Ik vind het veel waardevoller stil te staan bij wat wij, onze vrouwelijke politica, dag in dag uit doen op gebied van 'Gelijke kansen'. Onze dames leveren dan ook puik werk en verliezen de 'vrouwelijke thema's' nooit uit het oog, niet die ene dag, maar elke werkdag. Dat verdient wel aandacht! Ik verkies inhoudelijk te werken. Je hoort sommige vrouwen van die heel straffe uitspraken tegen mannen doen. Maar het gaat niet om vrouwen tegen mannen, maar om vrouwen en mannen."

Er is opnieuw een discussie ontstaan over de abortuswet.

Laurette Onkelinx wil de periode waarin abortus mag gepleegd worden verlengen. Wat vindt u daar van?

"Ik persoonlijk ben het niet eens met het optrekken van de periode vooraleer een evaluatie te maken van de huidige situatie. Bijvoorbeeld moet je je afvragen of de periode van zes dagen bedenktijd die men krijgt te lang of te kort is. Waarom zou 12 weken niet genoeg zijn? Zijn er onvoldoende faciliteiten, zijn er onvoldoende abortusklinieken? Waar schort er iets? Voorzitter Alexander De Croo heeft al gepleit voor een betere registratie en een versterking van de toegankelijkheid van de abortuscentra."

Recent organiseerden jullie een Staten-Generaal Vrouwen. Wat waren daar de conclusies?

"Wel we staan voor grote maatschappelijke uitdagingen waarop ook vrouwen een antwoord moeten geven. Vergrijzing, globalisering, milieuproblemen maar ook verstedelijking en de verhouding tussen mannen en vrouwen vergen nieuwe en moedige beslissingen. Het is evident dat mannen en vrouwen in de toekomst samen, met ieder evenveel inspraak en bevoegdheid, de problemen moeten aanpakken. Wat vooral duidelijk is geworden dat het ook voor vrouwen niet alleen gaat om genderthema's. We verliezen te vaak 'het grotere beeld.'"

Laatste vraagje: wie zijn jouw grote voorbeelden in de liberale beweging?

"Ontgensprekelijk Annemie Neyts. Ondanks alle tegenkantingen heeft zij op haar eigen manier als vrouw een schitterende internationale politieke carrière uitgebouwd. Iemand van een jongere generatie die het zonder meer uitstekend doet is Annemie Turtelboom. Wie ik tactisch politiek erg apprecieer is Patricia Ceysens. En er zijn tal van jonge vrouwen in de beweging die het zeker gaan maken."

Bert CORNELIS

De lucifers van Alexander De Croo

Als dit artikel ter perse gaat, ligt het Belgische Avondland in puin. De kruitdampen zullen nog niet om de hoofden van de verdwaasde politici zijn verdwenen. De Koning zal zich wellicht beraden over nog een informatieopdracht, of komen er vervroegde federale verkiezingen? Intussen trok Open Vld de stekker uit de federale regering, maar even nadien ging ze toch weer aan de onderhandelingstafel. Zonder succes. De regering Leterme II viel. Kwatongen zeggen dat de Open Vld-voorzitter met de lucifers speelde in de buurt van het kruitvat. Een analyse van de zoveelste 'Belgische crisis'.

Duidelijk is dat dit land al enkele jaren in een chaos is gestort en het dossier van Brussel-Halle-Vilvoorde als een molensteen om de nek van de Belgische politieke klasse hangt. Het grenst vaak aan het onvoorstelbare dat bepaalde politici, zowel Vlamingen als Franstaligen niet begrijpen dat indien we dit probleem niet van de baan krijgen, we met andere maatschappelijke problemen geen stap vooruit geraken. Vandaar dat Open Vld-voorzitter Alexander De Croo terecht meteen heeft aangevoeld

dat we van de gigantische communautaire angel 'BHV' moeten verlost worden, zoniet gaat iedereen die de jongste jaren beleidsverantwoordelijkheid heeft gedragen, onderuit.

Voor Open Vld is het misschien op het eerste gezicht niet de meest voor de hand liggende strategie om op het communautaire in te zetten. Op korte termijn rendeert de

krachttoer van het opblazen van de federale regering misschien. Je ziet dat in de internetpeilingen. Op langere termijn, in het zicht van de verkiezingen, is winst geen zekerheid. De partij heeft zich de voorbije jaren niet bepaald als een streng Vlaamse partij geprofileerd. Guy Verhofstadt verdedigde als premier het federale consensusmodel en in een uitgebreide nota pleitte hij

“Alexander De Croo is bereid om het Belgisch consensusmodel te blijven verdedigen, maar niet tegen een te hoge prijs.”

zelfs voor het aandikken van het federale niveau.

Alexander De Croo koos voor de pragmatische aanpak. De jonge partijvoorzitter heeft niets tegen de Belgische federatie. Hij is bereid om het Belgisch consensusmodel te blijven verdedigen, maar niet tegen een te hoge prijs, en zeker niet tegen de ondergang van zijn eigen partij. Misschien strookt de strategie niet met de liberale opvatting, aan het einde van de rit zal hij wel kunnen opwerpen dat hij consequent en eerlijk is trachten te zijn. En dat helpt ook wel.

Wie zou denken dat na een staatshervorming, als ze er al ooit komt, we van alle communautaire heisa zouden verlost zijn, is een illusie rijker. De NV België is al jarenlang een staatkundige bouwwerf. Hervorming na hervorming werden nieuwe blauwdrukken vastgelegd. Er werden grenzen getrokken om de burentwisten uit te klaren. Elke grondwetsherziening zou de laatste zijn. Telkens bleek dat er weer een hoge nood was om aan een volgende te werken.

In De Standaard van 17 april schreef Guy Tegenbos een glashelder commentaarstuk over de communautaire situatie in ons land. Het gaat inderdaad over 'Burenruzie en tuintjesgrenzen'. Een degelijk BHV-akkoord zal niet alle communautaire problemen van de baan helpen, maar als we dat wel doen, zullen we wel van veel gezeur verlost zijn. En wordt het mogelijk om over belangrijke samenlevingsproblemen in dit land te beslissen. Tegenbos ziet het zo: "Als je met

daar veel Franstaligen. Wel, laten de beide gemeenschappen voor die gebieden duidelijke afspraken maken die door iedereen worden gerespecteerd. Laten we afstappen van de wederzijdse pleinvrees, dat Franstaligen de randgemeenten bij Brussel willen aanhechten, dat de Vlamingen voortdurend vervelend doen over de Franstalige hegemonie in die gebieden. Goede afspraken maken goede burenen.

Concreet betekent dit dat de Franstaligen hun uitbreidingsdrang moeten laten varen, zodat de Vlamingen ook gemakkelijker over de rechten van minderheden kunnen spreken. Indien een grote meerderheid van een bevolking een bepaalde taal spreekt, dan is het toch niet meer dan normaal dat daar wordt rekening mee gehouden. Als het maar duidelijk is dat iedereen zich aan de wet moet houden. Dus: als burgemeesters zich daar niet aan houden, dan kunnen ze gewoon geen burgemeester zijn en mogen ze dus niet worden benoemd. Als de grens van onze tuintjes worden aanvaard, wat is dan het probleem?

Communautair komen we in dit land van heel ver. In de jaren zeventig kreunde ons land onder de miserie die Leo Tindemans had aangericht. Een eerste minister was populair, maar hij werd niet door iedereen gedragen. Hij kon bijgevolg geen compromissen sluiten met Vlamingen en Franstaligen. De gelijkenissen met vandaag zijn opvallend.

In 1993 werd van België definitief een federale staat gemaakt. Onder de paars-groene regeringen van Guy Verhofstadt tussen 1999 en 2007 werd niet meteen de

"Enkel de zwarte piet in de bak van Open Vld kappen, is oneerlijk. BHV is een probleem dat meer dan veertig jaar oud is."

je buurman ruzie hebt over de afbakening van je tuin, komt het nooit goed. Over niets. Als beiden aanvaarden waar de grens ligt, wel, dan mag de ander de tent voor zijn tuintje al eens over die grens laten komen, als dat afgesproken is".

Wel, daar gaat het nu over in de NV België. Duidelijke grenzen, en duidelijke wetten. In de gebieden waar er communautaire spanningen zijn, is het hoogst noodzakelijk dat de gemeenschappen duidelijke afspraken maken over wat kan en wat niet kan. Neem nu de rand. Er is daar een sociologische realiteit zo groot als een olifant: er wonen

behoefte aangevoeld om veel communautaire vooruitgang te boeken. Er waren de Costa-vergaderingen, praatgroepen die tot weinig concrete vooruitgang leidden. Intussen evolueerde wel het politieke landschap. Aan Vlaamse kant is de ontbinding van de Volksunie en de oprichting van de Nieuw-Vlaamse Alliantie van groot belang. De gedeeltelijke erfgenamen van de Vlaams-Nationalisten maakten een kartel met de Vlaamse christendemocraten. Ze trokken in 2007 met een scherp communautair programma naar de kiezer. Achteraf werd er weinig van gebakken. Brussel-Halle-Vil-

voorde werd niet in vijf minuten gesplitst. Het land verzonk in chaos en onbestuurbaarheid.

2007 werd een echt crisisjaar nadat er toch enkele jaren van stabiliteit waren geweest, met slechts één keer vervroegde verkiezingen. Bij het begin van de regeringsonderhandelingen kondigde het kartel CD&V-NVA aan in geen regering te stappen zonder een communautair akkoord. Het blijft een kapitale fout dat die partijen toen het been niet hebben stijfgehouden en toch een regering zonder garanties vormden. Intussen zijn we vijf jaar verder, nam de premier vijf keer ontslag. Het land geraakte maar niet uit het verval van het regime en België ging een instabiele periode tegemoet die te vergelijken is met de periode van de Koningskwestie. Het ging om een constitutionele crisis en het voortbestaan van het land stond op het spel. Bovendien durfden de Vlamingen het aan om eenzijdig te stemmen over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde; ze verlegden daarmee de grenzen van de inschikkelijkheid tegenover de Franstaligen. Aan Franstalige kant haalde men de in de

Grondwet ingebouwde verweermiddelen uit de kast: vetorechten, belangenconflicten en alarmbellen.

Communautaire conflicten zijn in ons land altijd opgelost via compromissen. Deze Belgische deals bevatten steeds voor ieder wat wils. Zeer verschillende eisen werden samengebracht in een akkoord met broze evenwichten. In 2007-2008 is deze compromispolitiek een stille dood gestorven. Het lukte niet meer. Door de economische crisis werd alles nog problematischer. Budgetair bleef de federale regering met de molensteen van de financieringswet om de hals lopen. De regio's streken alle nodige middelen op en zogen zo de federale kas leeg. De vervliëging van België werd ingezet.

We zijn de voorbije weken in een nieuwe crisis terechtgekomen. Open Vld heeft het hard gespeeld en zelfs het vertrouwen in de regeringspartners opgezegd. Of dit een al dan niet goede zet zal geweest zijn, zullen we maar pas na de volgende federale verkiezingen weten als we de uitslag van Open Vld kennen. Enerzijds kan je Open

Vld-voorzitter De Croo niet verwijten dat hij niet rechtlijnig is geweest, anderzijds leven veel vragen over de opportuniteit van de harde houding van Open Vld. Help je het beleid hiermee wel vooruit? Er werd in andere partijen getwijfeld aan de oprechtheid van de onderhandelingsstrategie van De Croo. Wou hij echt de druk op de Franstalige partijen verhogen door hoog spel te spelen? Of had hij zijn eigen positionering in de partij voor ogen? Johan Vande Lanotte zei het in De Standaard van 24 april zo: "Ofwel komt er nog een akkoord, en dan is het dankzij de druk die hij (De Croo, nvdr.) uitgeoefend heeft. Ofwel komen er verkiezingen. Halen de liberalen een goede uitslag, dan is het dankzij hem. Een slechte uitslag kan hij nog verkopen als de erfenis van de vorige generatie. Dat is de gok die hij waagt."

Dat is een goede samenvatting. Maar enkel de zwarte piet in de bak van Open Vld kappen, is oneerlijk. BHV is een probleem dat meer dan veertig jaar oud is. De voorgangers van De Croo, ook deze uit zijn

eigen partij, zijn er nooit in geslaagd om het communautair probleem aan te pakken en op te lossen. In 2005 deed Guy Verhofstadt een eerbare poging. In 2007 speelde Yves Leterme hoog spel door zelfs op papier aan Bart Dewever te beloven dat hij BHV zou splitsen zonder toegevingen. Daar kwam tot nu toe niets van in huis. Maar uiteindelijk zijn het de Franstalige partijen die van geen vooruitgang willen weten. Zij willen Brussel uitbreiden, zij willen dat burgemeesters die zich niet aan de wet houden, benoemd worden. Zij vragen meer bevoegdheden van de Franstalige gemeenschap in de Vlaamse rand. Indien zij hun onaanvaardbare hoge eisen niet laten varen, zal er in dit land niets meer mogelijk zijn.

Niemand weet hoe vervroegde verkiezingen zullen uitdraaien. De kans is groot dat de antipolitiek de kop op steekt en extreme partijen met de winsten gaan lopen. Stevenen we dan opnieuw af op 'een zwarte zondag?' Voorwaar een hachelijke gedachte.

Bert CORNELIS

Zoeken naar geslaagde samenwerkingsverbanden tussen twee auteurs voor één boek is niet zo evident. Toch is het in de literatuur geen unicum. Wie herinnert zich uit zijn middelbare school jaren niet het duo Betje Wolff-Aagje Deken? De leraars waagden zich nauwelijks aan hun 'intieme verhouding' en hadden het bij voorkeur over hun 'filosofische huwelijk'. In tegenstelling tot de wereld van de film, waar het resultaat vaak het product is van teamwork, is een succesvol boek meestal het resultaat van de geestenkronkels van één schrijver. Meestal. Maar de uitzonderingen zijn legio. Kijk maar eens naar de Gentenaars Jean-Claude van Rijckeghem en Pat van Beirs die samen 'Duivelsoog' en 'De zevende sluier' schreven en met 'Jonkvrouw' resp. de Archeon- en de Thea Beckmanprijs wonnen.

GEBETEN: bol van spanning

Vandaag staat een nieuw auteursduo in de belangstelling met 'Gebeten', een eigenzinnig en rijk geschakeerd boek voor jong en oud. Philippe Truys (°1960), licentiaat Germaanse filologie en al enkele decennia journalist bij De Nieuwe Gazet-Het Laatste Nieuws, zat al jaren op dezelfde golflengte als zijn vriend, Ronald Verheyen (°1951) die sinds 2000 thrillers en horror schrijft (Knoflook met bloed, Het Spook en de Duisternis, Zwaardneus, Het Oog van de Draak, Het Vervloekte Dorp, Mastodont). Hun wederzijdse passie voor de fauna, dierentuinen en het Natuurhistorisch Museum in Brussel moest wel vroeg of laat leiden tot co-auteurschap.

Juiste sfeer

Al in de proloog zit je in de juiste sfeer: "De slang had veel energie gebruikt om de reuzenpad te verschalken. Het verteringsproces was nog maar net begonnen. In het zonlicht schitterden de druppels van de hevige tropische regenbui op de oranjeroze schubben als kralen van juweeltjes... De man zag de schittering van de druppels en kon nauwelijks een kreet van bewondering onderdrukken. Hij hoefde dat niet te doen want slangen zijn doof... De slang voelde de trillingen in de bodem, maar de anders zo dodelijke uitval bleef achterwege..."

Zonder te veel van het griezelig realistisch verhaal prijs te geven draait een en ander rond een 'bosmeester', de Nederlandse naam die gegeven wordt aan de 'bushmaster', de grootste Zuid-Amerikaanse gifslang van de ratelslangachtigen. De gifslang belandt in een Antwerps park waar "een combinatie van gras, struiken, omgevallen bomen, de nabijheid van water gelek op zijn habitat in Zuid-Amerika". Er vallen doden en de slang ontsnapt. Een hittegolf heerst wekenlang over het land. Het is de bedoeling de slang levend te vangen. Ben, de reptielenverzorger van de

Antwerpse Zoo, wordt erbij geroepen. Ze zijn echter niet alleen. De politie zet de grote midelen in en bovendien is er nog een religieuze sekte die de slang als gezant van de duivel beschouwt.

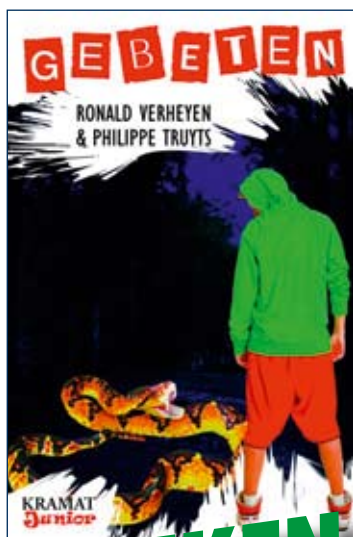
Zwarte mamba

Verheyen en Truys zijn niet over één nacht ijs gegaan. Reptielenverzorger Ben Van Dijck, bekend van de televisieserie 'Het leven zoals het is: de Zoo' was een bron van inspiratie. Het boek is dan ook lief aan hem opgedragen. Voor nog meer inspiratie zorgde de auteur John Godey die in 'The Snake' een ontsnapte zwarte mamba het Central Park van New York onveilig liet maken.

Hoe twee auteurs erin slagen samen een boek te schrijven? "Het is een langdurig proces geworden," vertelt Philippe Truys. Gefascineerd als ze beiden zijn door horror en een tikkeltje geweld is 'Gebeten' een ijzingwekkend spannend verhaal geworden. In de traditie van zijn vorige boeken weigert Ronald Verheyen de regels te volgen, gaat hij zijn eigen weg en geeft nooit op. Het geweld komt slechts in buitengewone situaties voor. Verheyen voerde zijn intussen vertrouwde personage Sam weer op (doet mij denken aan de Alex Rider van Anthony Horowitz). Hij heeft een vakantiejob in de dierentuin. Het duo Verheyen-Truys is niet het soort schrijvers dat inzoomt op de wereldproblemen en daar vervolgens diepzinnige dingen over neerperft. Verheyen-de-leraar: "Als ik iets wil met mijn boeken, is mensen, jong en oud, aan het lezen zetten. Lezen zet je fantasie aan het werk, zet deuren open, het is de meest onderschatte creatieve bezigheid die er is".

John Rijpens

Ronald Verheyen en Philippe Truys.
Gebeten. Uitgeverij Kramat, 2010;
96 blz.; 12,50 euro.

BANANAS

Kirgizezen. Het klinkt als Bosniakken, Sorben, Samoëden. In veler ogen denkbeeldige volkeren met rare hoedjes, en dubbelzinnige keelklanken, die je uitsluitend op folklorefestivals tegenkomt. Of als er een revolutie plaatsvindt. Revolutie, nou ja. Toen in 2005 de eerste president van het onafhankelijke Kirgizië, Azkar Akajev, in de paasweek werd afgezet, slaagde bijna een tegenputsch van de rijke zakenman Barikatabasovajen, omdat toevallige voorbijgangers twintig dollar toegestopt kregen om mee het parlement te bezetten. De leider van de Tulpenrevolutie, Koermanbek Bakijev, werd maar gered door het tijdig ingrijpen van de speciale troepen van binnenlandse zaken (de Kirgizische KGB-militie, zeg maar, om in het jargon van de voormalige Sovjet-Unie te blijven).

Nu viel er na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie in 1991 veel te zeggen voor het aantreden van Akajev. Nog het jaar daarvoor, geen twee maanden na zijn aanduiding, liet hij

de 'radenrepubliek' al inruilen voor een republiek met democratische verkiezingen. De mislukte coup van het communistische hardliners op het Witte Huis in Moskou (augustus

1991) vond geen onverbiddeijker tegenstander dan Akajev. Op 31 augustus riep Akajev de onafhankelijkheid uit, hervormde meteen de economie in westerse zin, en gaf

hij een grondwettelijk verankerde rol aan de islam (drievierde van de Kirgizezen zijn in naam islamitisch; Akajevs drijfveer was nogal doorzichtig pragmatisch: het fundamentalisme voor zijn, want vooral in het Westen van het land zijn er nogal wat Oezbeken met sympathie voor de Afghaanse Taliban). De verlokkingen van de macht luidden het begin van zijn einde in: hij liet de macht van de president versterken, maar de dagen van al te autoritaire machthebbers waren voorbij. Toen Akajev voor een tweede keer herkozen werd, ontspoorde zijn beleid. Hij bevoordeelde steeds meer magen van zijn clan, vooral zijn schoonzoon. En hij liet een gevreesde tegenstander, Beznakarov, vervolgen en sloot hem uit de van de presidentsverkiezingen. Verschillende steunbetogingen voor zijn tegenstander werden hardhandig onderdrukt in 2002. Toen hij in 2005 ook de parlementsverkiezingen grondig bijwerkte, werd het teveel voor de goed 5 miljoen Kirgizezen. Geïnspireerd door de Rozenrevolutie in Georgië (2003) en de Oranje Revolutie in Oekraïne (2004), kozen ze voor het geelroze van de tulpen om hun protest kleur te geven.

Zoals het in een bananenrepubliek past (Kirgizië is 15 keer groter dan Vlaanderen, maar telt minder inwoners) (Kirgizië teelt geen bananen, alleen bieten, tabak en piepers), is latente corruptie de gesel van het land. Kirgizië hoort bij de 20 meest corrupte landen ter wereld, en dat zou Bakijev even snel doorhebben als misbruiken. Ook hij ging over tot vervolging van zijn tegenstanders, met name van Almazbek Atambajev, knevelde de media, en kneide met de verkiezingen. Zijn voormalige medestander en ex-minister van buitenlandse zaken Roza Otoenbajeva keerde zich radicaal tegen hem. Toen dagelijkse betogingen tegen het bewind in de hoofdstad Bisjkek met geweld onderdrukt werden (er vielen zeker 85 doden), was de maat vol. "Het volk" bezette alweer het parlement, overheidsgebouwen, de televisietoren, en het hoofdkwartier van

de geheime dienst. Bakijev spartelde nog wat tegen, maar koos uiteindelijk eieren voor zijn geld en een vliegtuig naar Kazakstan.

Nochtans had hij een gouden zaak gedaan door Russen en Amerikanen tegen elkaar uit te spelen. Vorig jaar stemde het éénkamerparlement in met de sluiting van de Amerikaanse luchtmachtbasis Manas, vlakbij Bisjkek. Die basis is onontbeerlijk voor de bevoorrading en versterking van de troepen in Afghanistan. Boter bij de vis dus, uiteindelijk werd de huur van de basis, die pas in 2001 openging, verdrievoudigd tot 60 miljoen dollar per jaar. Daar heeft de nieuwe revolutie niks aan afgedaan – hoewel de oppositie beloofd had komaf te maken met de Amerikanen. Maar een land dat moet leven uit handen van internationale geldschietters kan zich weinig fantasietjes veroorloven. Toch staat het vast dat de nieuwe machts-greep, die nieuwe, vrije verkiezingen binnen de zes maand in het vooruitzicht stelt, vooral de Russen ten goede komt. Vladimir Poetin was de eerste om Otoenbajeva te ontmoeten, en sneed daarmee de pas af van de Chinezen die hun invloed wilden uitbreiden. Poetin heeft er belang bij dat de Amerikanen én dokken én blijven – want ook hij beseft dat de weke onderbuik van Rusland net in de vijf islamitische vroegere Sovjet-deelstaten ligt. En er is hem veel aan gelegen zijn invloed te behouden. Teveel Russen wijken uit naar het moederland, hoewel ze 10 % van de hele bevolking uitmaakten, en hoewel Kirgizië samen met Kazakstan de enige van de vijf is om het Russisch als officiële taal te behouden.

De auguren kondigen zich nochtans somber aan. De interimregering krijgt de chaos in Bisjkek moeilijk onder controle, vrijbuiters en plundersaars storen zich niet aan de afgekondigde orde. Bakijev heeft, ook na zijn vertrek, nog altijd een stevige aanhang in het westen, rond de stad Osj. En de weerwraak ligt bestorven in de mond van de nieuwe machthebbers: Otoenbajeva wil een internationaal

aanhoudingsbevel tegen Bakijev om hem te straffen voor het geweld tegen betogers – al zal dat niet van een leien dakje lopen, omdat Washington en Moskou samen een elegante uitweg voor Bakajev overeenkwamen. (Nogmaals het bewijs dat de echte tegenstander China is, en niet de Taliban). Moskou kent zijn kracht. Het heeft twee legerbasissen, in het noordelijke Kant, en er komt een nieuwe bij in Osj. En het weet dat Kirgizië teert op de verdiensten die gastarbeiders in Rusland naar huis sturen, op stroom en olie uit Rusland, op geldelijke steun vooral (Poetin zei meteen 50 miljoen dollar noodhulp toe na de Tulpenrevolutie).

Amerika zal dus tweede viool spelen – en de ogen dichtknippen als de repressie begint. Want Bakijev en zijn kinderen zijn weg, maar Bakijevs broer Zjanibek, het vroegere hoofd van de presidentiële wacht, is nog op de loop, en de klan Bakijev tracht zich al te verschonen door gauw gauw wapens in te leveren in Teyit. Of dat volstaat om het nieuwe bewind af te houden van casinopraktijken de komende jaren staat te bezien. Alleen de Troon Van Salomon (de Soelajman-Too, een pelgrimsoord bij Osj) en de drie zeventuizenderpieken aan de grens met China staan voorbeeldig geheid in de Pamir. Het enige houvast in barre tijden.

Lukas De Vos

